

Associacions col·laboradores

El seu quefer diari com a mege influí notablement en les seues idees socials. En tota la seua obra està present la regeneració i reinserció del marginat i del delinqüent, especialment dels chiquets, a través de l'educació i del treball. Pretenia reeducar les conductes anormals i en tot moment buscà la relació entre marginació o inadaptació i delinqüència infantil.

En 1910 va ser nomenat President de la Junta Local de Primera Ensenyança de València per Real Decret del 9 de giner.

Una altra de les fites que coronen la seua labor assistencial fon la fundació en 1906 de l'Associació Valenciana de Caritat, la qual presidí fins la seua mort en 1926. L'objectiu bàsic fon erradicar la mendicitat, pero s'amplià a uns altres fins de similar caràcter. Esta institució, coneguda com Casa de la Caritat, en domicili en el Passeig de la Pechina, 9 de la capital valenciana, segueix actualment cobrint les necessitats assistencials de les persones més desfavorides.

Entre els reconeiximents que rebé, destacar que fon distinguit en la Gran Creu de Beneficència (1885), nomenat fill adoptiu i predilecte de la Ciutat de València i que se li dedicà un carrer en esta ciutat en 1911.

Les seues despulles reposen en una caseta de la capella de l'Hospital General de València, i en la làpida se llig l'inscripció: *Vir bonum, medendi peritus*, açò és "Home bo, expert en cuidar".

F.S.O.

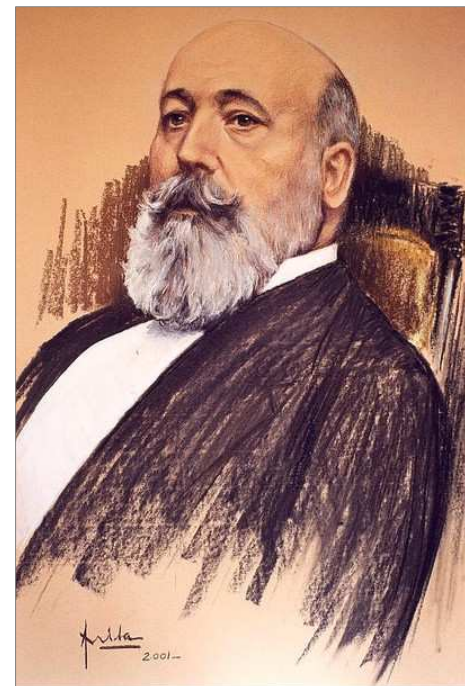
Logo de l'Associació Valenciana de Caritat (www.casacaridad.com), coneguda també com a Casa de la Caritat, fundada per Sanchis Bergón, que continua realisant la seua labor social.

Tots els dies 9

- 58 -

14 de decembre de 2019

(Passeig de la Pechina, 9. València ciutat)

Josep Sanchis Bergón

(Alhucemas, Málaga, 1860 – València ciutat, 1926)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

JOSEP SANCHIS BERGÓN

(Alhucemas, Màlaga, 1860 – València ciutat, 1926)

Els seus contemporànies descrivien al nostre biografiat, Josep Sanchis Bergón, com “gros de cos, en un rostre redó i poblat de generosa barba”. Naixcut en 1860 en Alhucemas (Màlaga), a on estava destinat son pare, José Sanchis Barrachina, mege militar. Sa mare fon Desamparats Bergón Rodrigo, també natural de València, com son pare i els seus quatre yayos.

Establida la família definitivament en València ciutat, es ací a on realisaria els seus estudis de Medicina entre 1874 i 1881, els quals finalisaria als 21 anys, doctorant-se un any més tart en Madrid.

Ingressà en l'exèrcit en el cos de la sanitat militar, com son pare. Demanà llicenciar-se en 1895, just quan s'iniciava l'última campanya de Cuba, lo qual fon utilitat en la seua contra quan optà a l'alcaldia del Cap i Casal en 1906.

Es casà en Eugènia Banús i Martínez, en qui tingué quatre fills, tres chiques, que ingressarien en òrdens religioses, i un varó, el malograt psiquiatra Josep Sanchis Banús (1893-1932).

En acabant de llicenciar-se de l'exèrcit, obri consultori en el carrer Serrans eixercint la seua especialitat en malalties nervioses, alcançant un gran prestigi professional. Com era costum entre els meges de l'època, oferia assistència gratuïta als menesterosos, i també ho feu en els veterans de la guerra de Cuba.

Participà en política, guiat més pel servici a la societat que per vocació. A principis del segle XX la ciutat de València conegué un creiximent demogràfic notable degut, per una part a ser centre receptiu de població rural, i també pel descens de la mortalitat infantil; per contra, algunes malalties com la tuberculosi es feren presents. Estos temes faran prioritària una política que vele per la salubritat i ací juga un paper important Sanchis Bergón.

Pertanyia al Partit Lliberal, presidit llavors per José Canalejas. Seria despuix de les eleccions de 1903, guanyades per l'Unió Republicana de Blasco Ibáñez, quan s'incorporaria a l'Ajuntament de València com a regidor de sanitat. El blasquisme dugué a cap projectes com l'aport d'aigua potable a la ciutat, el trasllat del matador i uns atres de caràcter més social com tractar d'erradicar la mendicitat o dotar degudament el Cos de Sanitat Municipal.

El nostre biografiat fon promogut a alcalde de València el 12 de novembre de 1905. El seu nomenament suscità moltes protestes. Els republicans de Rodrigo Soriano demanaren el seu cessament acusant-lo de traïdor a la Pàtria. Aduïen que havia renunciat a la seua carrera militar alegant malaltia per a no anar a Cuba. El propi Sanchis Bergón someté la seua decisió a un Tribunal d'Honor que declarà per unanimitat que havia obrat perfectament quan demanà la llicència absoluta. L'assunt, no obstant, arribà a les Corts; allí Rodrigo Soriano exigí novament el seu cessament pero el govern mantingué el seu recolzament.

En calitat d'alcalde continuà els projectes dels blasquistes, tals com: la construcció de la Fàbrica de Tabacs, que albergaria el pabelló de l'Indústria en l'Exposició Regional dels anys 1909 i 1910; la reforma del districte de Peixcadors; la nova ordenació de la Glorieta; l'eixample del carrer de Sant Vicent... Durant el seu mandat es portà l'allumemat elèctric al Grau i a l'Albereda, s'eixamplà el pont de Sant Josep i es posà la primera pedra del nou consistori. L'Ajuntament i la Diputació compraren terrenys per a construir la nova Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic en el Passeig de València al Mar, i es retirà el reixat de la Glorieta, que en l'actualitat circumda el jardí del Real. També manant ell s'instituí el “Premi Cajal” per a promoure estudis bacteriològics i, el 16 de desembre de 1906, es nomenà a Vicente Blasco Ibáñez fill predilecte de la ciutat de València.

La seua arribada a l'alcaldia havia segut recolzada per la Lliga Catòlica en la condició de no votar cap proposta anticlerical, pero consideraren que els havia traïdonat per adoptar unes mides d'higiene que prohibien l'us de les piletes d'aigua beneïda (realment ordenava canviar l'aigua) o besar imàgens –la finalitat era que no se propagaren malalties infeccioses–, o el consentiment, a pesar de la seua religiositat, del matrimoni civil. Les dificultats se convertiren en un greu problema al ser acusat d'haver gastat el doble del presupost al finalisar l'eixercici i haver de fer front a una folga de carnicers provocada per l'increment de taxes del nou matador. Açò el portà a presentar la dimissió el 6 de giner de 1907, la qual li fon acceptada, renunciant definitivament el dia 10 d'eixe mes alegant malaltia.

Fon president del Colege Oficial de Meges de València des de juliol de 1920 fins a desembre de 1926, membre de l'Institut Mèdic Valencià i de la Real Acadèmia de Medicina de València en 1917 i fins a la seua mort presidí la Federació Nacional de Coleges Mèdics d'Espanya, fundada en desembre de 1920 en València.

Durant tota la seua vida professional mostrà gran solidaritat en els sectors més desfavorits de la societat; ya la seua tesis doctoral, presentada en 1882, versava sobre “Els sistemes penitenciaris davant l'higiene”.

Dirigí l'Hospital de Santa Ana per a chiquets colèrics i nerviosos des de la seua fundació en 1880, sent el segon hospital infantil espanyol despuix del de Madrid, fundat en 1877.

L'any 1885 una epidèmia de còlera delmà la població en València ciutat sent varies les mares en fills menuts que moriren per esta causa. Llavors no existia l'alletament artificial i per a resoldre este problema Bergón fundà l'Asil de Sant Eugeni que, regentat per monges de Sant Vicent de Paül, el qual s'instalà en una finca de recreació del periodiste Julián Settier situada junt al jardí de Monforte. L'activitat continuà despuix de l'epidèmia i els chiquets òrfens a l'edat de set anys eren donats en adopció.